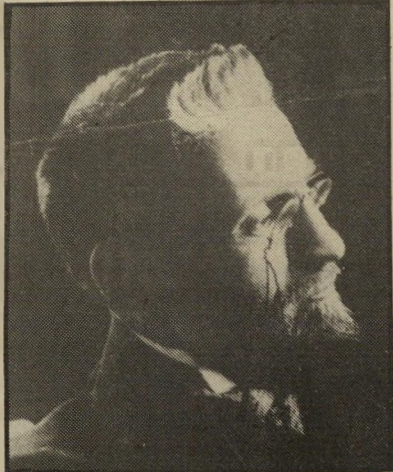


קללות יותר נועזות הן "טמא אל-טמא אבן אל-טמא" או "ימח רמ"ח אברך וש"ס גידריך", שהוא ללא ספק, יותר מקלל מאשר "ימח שמך" סתם. ציון חייבי, תל-אביב

הסיסמה של שוקו

על הימים בהן ניהל חיים לבנון. ראש עירייתה המנוח של תל-אביב, את היומון הבוקר ("תמרוקים", העולם הזה 27.8.86).



מילונאי בן-הורודה לא סתם קללות

היו אלה הימים של ראשית המדינה וכשוק שלטו, למעשה, שלושה יומנים — הארץ, דבר והבוקר. את העובדה הזאת ניצל הבעלים והעורך של הארץ, גרשום שוקו, והוא טבע את אחת מסיסמות הפירסום הטובות ביותר ששמעתי אי פעם: קרא דבר ראשון בבוקר את הארץ.

רפאל יעקבזון, תל-אביב

וככה הוא אמר

מה שחסר לקורא של העולם הזה בשווייץ.

לפני כמה חודשים הכתום מרי פעם מאימרותיו של טוסכרהינדי, טובע האמרות הגדול, כפי שהופיעו בהעולם הזה לפני 25 שנה. והנה, בימים אלה עברנו דירה וכשניקינו את הבית (כן, גם בשווייץ יש דבר כזה) נפל לידנו כרך של העולם הזה משנת 1961, אותו, כנראה, נטלנו עימנו מן הארץ. כשכאנו לכאן לפני שנים רבות. ומה עצר את עינינו כשהתחלנו לדרוף בין הדפים המצויינים?

עוד אימרה של טוס הגדול, כמוכן. וככה הוא אמר: "הקו הקצר ביותר בין שתי נקודות הוא קו מרוסק".

לידיה וברנו שורדיץ, באזל, שווייץ

שאלה ותשובה

חילופי ראשי עיריות בבאר שבע אינם דבר כלי-כך יוצא דופן, כפי שאפשר היה להניח אחרי 23 השנים של אליהו נאווי. כבר היו דברים מעולם. כפי שדיווח העולם הזה השבוע לפני 25 שנה. עת הגיש ראש עירייתה (היהודי) הראשון של באר-שבע, דויד טובניהו, את התפטרותו.

כעת, כן אז, היו רבים שחפצו בכיסאו ואחד מאלה נשא נאום. בו העלה על נס את מעלותיו הגדולות ולבסוף —

ביקש המתמודד לסיים את דבריו ואמר: "ועתה אני שואל את עצמי..." "אל תשאל את עצמך", שיסע את דבריו מתמודד אחר על ראשות העירייה, רק תקבל תשובה טיפשית!"

(המשך מעמוד 3)

לא ראתה: כי העתיד גלום ביהורי המיזרח, ולכן הם קראו למפלגתם. מן היום הראשון, המיזרחי. צבי ביגל, בני-ברק

● ניתוח מעניין, אבל לא נכון. התנועה, אשר ביקשה לציין בראשיתה את ייחודה, נטלה לעצמה את השם מיזרחי כקיצור המילים מרכז רוחני.

מדינה קטנה באפריקה

על ביקורו של שמעון פרס בקאמרון, ארץ החסילונים (מהם הם אומרים), העולם הזה 27.8.86.

מה ראתה כתבת העולם הזה להעיר, בטרם שאלה את מי שהיה מנכ"ל משרד-החוץ, הפרופסור שלמה אבינרי, על דעתו על חשיבות ביקורו של פרס בקאמרון, כי מדובר ב"מדינה קטנה... שמיספר תושביה אינו עולה על שיבעה מיליון?"

אז קודם כל לא שיבעה מיליון, כי אם תישעה מיליון, ושנית — ישראל, עם בקושי ארבעה מיליון, היא מדינה גדולה? או אולי סוריה, על גבול שיבעת המיליונים, המצליחה להפחיד אותנו למדי?

ואולי לא הכמות קובעת, כי אם האיכות? שמעון ביאלוסקו, תל-אביב

זה רק מקרה שהחסילון אינו מופיע בדגל של קאמרון, ששמה אכן נלקח מהחסילונים (קאמארוויסי) שהנוסעים הפורטוגלים גילו בנהרותיה. בראשית ימיה של תנועת השיחרור הקאמרונית, לפני כיוכל שנים, אכן הוצע כי דיגלם ישא חסילון על רקע אדום, אך משוכו בעצמאות (בשנת 1960) הם העדיפו את הדגל הירוק, אדום, צהוב, שהם ציבועי האחדות האפריקאית. דן בריגה, ירושלים

סיכוי של 13 ל-40

עוד על סגני-הנשיא האמריקאיים שייחודם באלמנטים ובחוסר ח" שיבותם (העולם הזה 23.7.86 ואי-לך).

כל מה שנכתב בכל מקום, כולל בהעולם הזה (בהקשר לביקורו של ג'ורג' בוש) על סגני-הנשיא הם קושט דיבריי-אמת. אבל בכל זאת אסור לשכוח דבר אחד, שכפי שאמרו פעם "רק פעימת לב אחת מפרידה בין סגני-הנשיא לנשיאות". ואכן 13 מבין 40 הנשיאים של ארצות-הברית שימשו, לפני עלותם לכה-הנשיאות, כסגני-נשיא: שמונה הגיעו למישרה בדרך הטבע, כשמת, או נרצח, הנשיא שתחתיו הם שימשו כסגנים; ארבעה ניצלו את מעמדם הרם בעבר כדי להתמודד בבחירות ולזכות בנשיאות (אם כי היחיד שהצליח לעשות זאת ב-145 השנים האחרונות הוא ריצ'ארד ניקסון) ואחד, ג'ראלד פורד, זכה בתפקיד כאשר הנשיא שלו (ניקסון) התפטר, כדי למנוע הרחה משפילה.

אורי בטאני, תל-אביב

החלוץ היה ציבי

על שמירת שמות המישפחה של בני הזוג, המקימים מישפחה חדשה (לסנדל את הרבנים!) העולם הזה 27.8.86.

אם אפרת גרוחובסקי וארו בוטל סבורים שהם חלוצים בעניין של צירוף שם מישפחה האשה לשם מישפחת הגבר, טעות בידם.

הקרים אותם, ב-105 שנים כדריק, אחד תומש מסריק, לימים נשיאה הראשון של הרפובליקה הצ'כוסלובקית (1918-1935).

כאשר שולית הנפחים הצ'כי מסריק, שהיה לפרופסור לפילוסופיה, נשא בגיל 31 לאשה את האמריקאית שארלוט גאריג, הוא שינה את שמו מתומש מסריק לתומש גאריג-מסריק.

יעקב לויץ, תל-אביב

קללות שורשיות

על לשון בני תימן (במדינה), העולם הזה 27.8.86.

לשון בני תימן באמת מיוחדת במינה, בעלת יופי שירי. וזה לא רק מונחים כמו בחיני-חינים (שאיננו בודד בצורתו. נהוג גם לדרב על ריני) רננות). אבל מה שבאמת אסלי (שורשי) אצלנו זה הקללות, שאפילו אליעזר בן-יהודה הביא כמה מהן במילונו (כגון "יישחקו עצמותיך בגיהי נום").



העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03-232262/3/4. תא-דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך-מישנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שגון ♦ רכבת מערכת: ענת סרגוסטי ♦ עורך כיתוב: גיורא נוימן ♦ צלמו מערכת: ציון צפריר, צבי טל ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סימון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרני ♦ המו"ל: העולם הזה בע"מ ♦ הדפוס: החדש בע"מ, תל-אביב, רח' חומה ומגדל 2 ♦ הפצה: גר בע"מ, תל-אביב, רחוב יד חרוצים 7, טל. 377056.

קווא יקי.

מובן שזוהו ציטוט מתוך הכתבה, שהתייחס לשוטר שהעיד במישפט וששמו (וממילא גם תצלומו) נאסרו לפירסום. כל המכיר את סיגנון העולם הזה יודע שאין שום קשר בין השוטר שבו מדובר ובין השוטר המסוים המופיע בתצלום ליד הסניגור. ככל זאת עלה על דעתי שכראי להכחיר את הדברים שוב.

אריק מלך

הקג"ב

באחרונה הזכרנו כמה פעמים את אירגונו הניאירופאשיסטי והאנטי-שמי של ליגדון לה רוש (מתחרו עם גוש) בארצות-הברית, ואת ביט-אנו, אי-איי-אר (רוח מודיעין ביצועי), שבו רואיינו גם אישים ישראליים. בביתאון זה נכתב, בין השאר, כי אריאל שרון הוא מרגל סובייטי שמוסד הישראלי הוא ענף של הקג"ב, ועוד. השבוע קיבלתי מיכתב מקורא בארצות-הברית, גר פורטר.

וכך הוא מספר: אני חי בלוס-אנג'לס כ-16 שנים. בנקאי, נשוי פלוס ארבעה.

לפני שנים אחדות הצטרפתי ליחידה אווירית של המישמר הלאומי של קליפורניה, כקצין קרינה-רעינית מטוס בדרגת סגן. (המישמר הלאומי הוא צבא-מילואים, הכפוף בימי-שלום למושלי המדינות, אך ממומן על-ידי הפנטגון, והמצורף בימי מלחמה לצבא ארצות-הברית).

ב-18 בינואר 1986 הופיע לפנינו סגן-אלוף (מיל') ונשא הרצאה שתוכנה: ריגול רוסי בארצות-הברית. במהלך ההרצאה הוא ציטט את מאמרו של ג'פרי סטיינברג (העולם הזה 13.12.85) מבלי לזהות את הביטאון ואת הקשר בין הביטאון וליגדון לה-רוש. הוא דיבר על כך שלקהילת-המודיעין האמריקאית ידוע שיהודים אמריקאיים מעבירים מידע ביטחוני לישראל, ושאריאל שרון ידוע כסוכן הקג"ב.

לי היה קשה להקשיב לשטויות האלה ולי המשיך לשבת בשקט. הרמתי את ידי, ויהיתי את עצמי כיהודי ישראלי, וביקשתי את הסא"ל לי גלות את מקור המידע המוזר הזה. הוא סירב, ובעיקבות זה התחולל דו-קרב מילולי, שהסתיים בצעקות.

שבוע לאחר מכן שלחתי דוח מפורט. בצידוף מיכתב-התפטרות, למפקד המישמר הלאומי של קליפורניה. בעיקבות הדוח מונתה ועדת-חקירה, שראיינה אותי ו-16 קצינים אחרים שנכחו בהר-צאה. תוצאת החקירה: 16 קצינים דיווחו שלא היה ולא נברא. לא דובר על ישראל, לא הוזכרו את שרון, ולא היו צעקות.

מה שמפחיד אותי אינו שמיספר גדול של קצינים שיקרו במצב נחושה, כי בזה אין חדש. מה שמפחיד אותי הוא שאנשי הדרוש מחזיקים בעמדות-השפעה בצבא האמריקאי.

יש ב-העולם הזה שני סוגים של כותרות לתצלומים. לפעמים גורם הרבר לבלבול. יש הכותרת הרגילה, המופיעים בדרך כלל ככתבת מצלמות. זוהי כותרת ארוכה-יהסית, לרוב בת שלוש שורות, שמטרתה היא להסביר מה קורה בתצלום.

כותרת מסוג אחר מלווה לרוב תצלומים המתפרסמים כמדורים הקבועים, ובחלק מן הכתבות הגדולות. כותרת כזאת מורכבת משתי שורות — שורה באות עבה, האומרת מי מופיע בתמונה, ושורה שניה באות רקה, שאינה באה להסביר דבר, אלא רק למשוך את הקורא לקריאת הכתבה השייכת לתמונה. בדרך כלל מופיעים כשורה זו פרטים מעניינים או מיקנטיים במיוחד, או ציטוט מדבריו של אחד מגיבורי הכתבה. את השיטה הזאת למדנו מהשבועון האמריקאי טיים. לפעמים יכולה כותרת כזאת לעורר איהבנה אצל מי שאינו מכיר את סיגנון העולם הזה. ראיתי דוגמה כזאת לפני שבועיים (העולם הזה 13.8.86). בכתבה של אילנה אלון על מישר פטרצה, תחת הכותרת "רצח המארכת".



סניגור נבנצאל ושוטר לא אותו שוטר

כתבה סופר על רצח מארחת-הבר נחמה קליינרמן. בפשע נאשם אחד שלמה זדגרוף. סניגורו, טוביה נבנצאל, טען לעומת זאת כי הרצח הוא שוטר מסויים שהעיד במישפט, וששמו נאסר לפירסום. הסניגור טען כי השוטר הזה הכיר את המארכת והכניס אותה להריון, ושזו איימה עליו בגילוי הפרשה. "היה לך מניעה" הטיח הסניגור בפני העד.

עד כאן הכל כרגיל. אולם בין שאר התצלומים שליוו את הכתבה היה גם תצלום של הסניגור טוביה נבנצאל, שצולם בבית-המישפט. במיקרה עמד לידו שוטר. הכותרת: סניגור נבנצאל, ובשורה השנייה: "השוטר רצח".

א.א.א.א.